

Datum

27 oktober 2022

Onderwerp

VNG inbreng debat Circulaire economie 2 november: Op naar een toekomstbestendig afvalbeheersysteem

Geachte woordvoerders milieu van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft op 2 november uw debat over de circulaire economie. Graag geeft de VNG u het aandachtspunt mee dat voor een toekomstbestendig afvalbeleid verandering is vereist.

Afvalbeheer van de toekomst begint aan de voorkant

Voor een meer toekomstbestendig en circulair afvalbeheersysteem moeten er (meer) prikkels worden ingebouwd aan de zogenaemde voorkant van het systeem. Hergebruik na en verlenging van de levensduur van het product moet het uitgangspunt worden, omdat gemeenten anders blijven dweilen met de kraan open. Hierover wil de VNG met het rijk in gesprek.

Lastig uit te leggen

Ondanks de investeringen van gemeenten om inwoners meer afval te laten scheiden blijft de totale hoeveelheid afval toenemen en leveren gescheiden afvalstromen te weinig op of komen niet tot nauwelijks voor recycling in aanmerking. Daardoor blijven de gemeentelijke kosten voor afvalinzameling en -verwerking over de gehele linie toenemen en zien inwoners de gemiddelde afvalstoffenheffing steeds verder stijgen. Gemeenten ervaren dat de boodschap om afval te blijven scheiden steeds lastiger is over te brengen. Vooral omdat ze zelf slechts weinig invloed hebben op de omvang, kwaliteit en recycling van de ingezamelde afvalstromen.

Aanbevelingen uit onderzoek CE Delft

In een motie tijdens een VNG ledenvergadering van eind 2021 hebben gemeenten de oproep gedaan om toe te werken naar een meer toekomstbestendig en een echt 'circulair' afvalbeheersysteem. Het was aanleiding voor de VNG om te onderzoeken hoe hier het beste invulling aan te geven. [CE Delft heeft dit onderzoek uitgevoerd](#) en geconcludeerd dat er drie maatregelen zijn, die een potentieel grote invloed hebben op de hoeveelheid (zwerf) afval, het recyclingresultaat en de hoogte van de rekening van gemeenten en daarmee hun inwoners:

1. Tariefdifferentiatie afvalbeheerbijdrage

Door een brede en effectieve invoering van tariefdifferentiatie kunnen er meer financiële prikkels worden ingebouwd voor ontwerpaanpassingen, die leiden tot minder afval, producten met een langere levensduur en producten die beter te repareren of makkelijker te recyclen zijn.

2. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor extra productgroepen

Er is nog een groot aantal potentiële productgroepen waarvoor een wettelijke UPV ingevoerd kan worden, zoals papier en karton, incontinentiemateriaal, verfproducten, meubels en bouwafval. Door UPV als instrument in te voeren, worden producenten verantwoordelijk voor de afvalfase van het product en zijn er meer prikkels om ook aan het begin van de keten te sturen op minder afval.

3. *Statiegeld op meer producten*

Statiegeld kan bijdragen aan hoogwaardige inzameling en minder zwerfafval. Bijvoorbeeld voor drankenkartons, waarvan met name kleine verpakkingen in het zwerfafval terechtkomen.

Eerlijke rekening en afstemming met de uitvoeringspraktijk

De VNG wil graag met het rijk in gesprek gaan over een betere inrichting én verdere uitrol van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Hiermee kunnen de financiële prikkels in het systeem zodanig verschoven worden, dat producenten (meer) worden gestimuleerd effectieve maatregelen te treffen en de uiteindelijke rekening eerlijk wordt verdeeld. Alleen zo wordt het mogelijk dat inwoners een lagere rekening krijgen en deze rekening beter uitlegbaar is.

- We willen uw Kamer vragen daarop aan te dringen.

Voor een juiste werking van UPV (zoals die vanaf 2023 ook geldt voor textiel) is het bovendien van belang, dat er optimale afstemming plaatsvindt met de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Denk hierbij aan lokale initiatieven en afspraken met kringloopwinkels en verenigingen. Alleen dan kan in gezamenlijkheid worden toegewerkt naar een efficiënt en effectief inzamelsysteem voor alle afvalstromen, dat ook nog eens begrijpelijk is voor onze inwoners.